

266.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 6 marca 1928 r.

o żegludze i spławie na śródlądowych drogach wodnych.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Art. 1. Żegluga i spław na śródlądowych drogach wodnych dozwolone są dla statków, łodzi i tratw polskich pod warunkami wynikającymi z obowiązującego prawa wodnego, z postanowień niniejszego rozporządzenia i rozporządzeń na jego podstawie wydanych, a co do wód granicznych również postanowień umów międzynarodowych. O ile te umowy zawierają przepisy odmienne od postanowień niniejszego rozporządzenia lub rozporządzeń na jego podstawie wydanych, należy stosować przepisy tych umów.

Dla statków, łodzi i tratw obcych żegluga i spław są dozwolone na mocy umów międzynarodowych lub na mocy zezwoleń udzielanych przez Ministra Robót Publicznych. Prawo do udzielania tych zezwoleń może Minister Robót Publicznych przekazać wojewodom w drodze rozporządzenia.

Zasady udzielania zezwoleń ustala Minister Robót Publicznych w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu i Ministrem Skarbu.

Art. 2. Za śródlądowe drogi wodne uważa się żeglowne i spławne wody publiczne i prywatne, naturalne i sztuczne.

Art. 3. Za statki i łodzie polskie w rozumieniu niniejszego rozporządzenia uważa się statki i łodzie:

- a) stanowiące własność Państwa Polskiego,
- b) zarejestrowane w Państwie Polskiem (art. 12) i stanowiące własność obywateli polskich lub polskich osób prawnych.

Za tratwy polskie uważa się tratwy, których spław rozpoczyna się na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 4. Do żeglugi będą dopuszczone statki i łodzie zaopatrzone w patent statkowy.

Patentu statkowego nie potrzeba dla statków i łodzi:

- a) stanowiących własność Państwa Polskiego,
- b) wybudowanych na jeden okres nawigacyjny lub na czas krótszy,
- c) sportowych i rybackich,
- d) innych statków i łodzi o powierzchni najwyższej dwadzieścia metrów kwadratowych, otrzymanej z pomnożenia największej długości przez największą szerokość.

Art. 5. Do wydawania patentów statkowych powołane są te dyrekcje dróg wodnych na wodach objętych ich działalnością oraz, o ile chodzi o inne wody, te wojewódzkie władze administracji ogólnej, przy których zostaną utworzone komisje w myśl art. 6.

Patent statkowy wydaje się względnie wydany patent unieważnia się na podstawie przeprowadzonych oględzin techniczno-sanitarnych statku lub łodzi.

Art. 6. Oględziny techniczno-sanitarne mają na celu sprawdzenie zdolności statków i łodzi do żeglugi.

Oględziny przeprowadzane będą przed wydaniem patentu statkowego, a następnie w odpowiednich odstępach czasu i w razie potrzeby.

Ilość i skład komisji wspomnianych w art. 5, ich właściwość oraz sposób przeprowadzania oględzin określi rozporządzenie Ministra Robót Publicznych wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 7. Do kierowania statkiem lub łodzią uprawnione są osoby posiadające patent żeglarski, upoważniający do kierowania statkiem lub łodzią danego rodzaju.

Od obowiązku posiadania patentu żeglarskiego wolni są kierownicy:

- a) statków i łodzi znajdujących się w użyciu wojska,
- b) statków i łodzi sportowych i rybackich,
- c) innych statków i łodzi o powierzchni najwyższej dwadzieścia metrów kwadratowych, otrzymanej z pomnożenia największej długości przez największą szerokość.

Art. 8. Do wydawania patentów żeglarskich powołane są te dyrekcje dróg wodnych względnie te wojewódzkie władze administracji ogólnej, przy których zostaną utworzone komisje do stwierdzania kwalifikacji potrzebnych dla wykonywania zawodu żeglarskiego.

Ilość, skład komisji wymienionych w ust. 1 oraz ich właściwość określi rozporządzenie Ministra Robót Publicznych wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Minister Robót Publicznych określi rozporządzeniem warunki uzyskania patentu żeglarskiego, sposób stwierdzania kwalifikacji zawodowych oraz warunki zwolnienia od stwierdzenia tych kwalifikacji.

W razie utraty kwalifikacji do wykonywania zawodu żeglarskiego wydany patent może być unieważniony przez ten urząd względnie tę władzę, które patent wydały.

Art. 9. Do spławu będą dopuszczone tratwy zaopatrzone w dokument podróży i kierowane przez osoby do tego uprawnione.

Art. 10. Do kierowania tratwą uprawnione są osoby posiadające patent retmański.

Art. 11. Do wydawania dokumentów podróży dla tratw i patentów retmańskich powołane są zarządy i inspekcje dróg wodnych na wodach objętych ich działalnością, na innych zaś wodach urzędy techniczne, które wskaże Minister Robót Publicznych, a tam, gdzie ich niema, powiatowe władze administracji ogólnej.

Ustęp trzeci i czwarty artykułu 8-go mają analogiczne zastosowanie do patentów retmańskich.

Art. 12. Statki i łodzie, z wyjątkiem stanowiących własność Państwa Polskiego, podlegają rejestracji w myśl niniejszego rozporządzenia.

Statki i łodzie zarejestrowane zagranicą nie mogą być rejestrowane na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 13. W celu skutecznego rejestracji statków i łodzi należy zgłosić:

- a) imię, nazwisko i adres właściciela,
- b) obrane miejsce postoju (art. 15),
- c) rodzaj,
- d) wymiary,
- e) zdolność przewozową,
- f) nazwę względnie numer ją zastępujący,
- g) co do statków i łodzi z własnym popędem mechanicznym również dane dotyczące kotłów, maszyn do poruszania, urządzeń pomocniczych i szybkości ruchu w wodzie stojącej.

Po skutecznieniu rejestracji zgłoszeniu podlega każda zmiana właściciela, obranego miejsca postoju i nazwy oraz przebudowa połączona ze zmianą wymiarów, urządzeń lub przeznaczenia, awaria i wycofanie z ruchu statku lub łodzi.

Art. 14. Statki i łodzie o powierzchni najwyższej dwadzieścia metrów kwadratowych, otrzymanej z pomnożenia największej długości przez największą szerokość oraz bez względu na powierzchnię statki i łodzie sportowe, rybackie i wybudowane na jeden okres nawigacyjny lub na czas krótszy należy zgłaszać corocznie do rejestracji, przyczem nie mają zastosowania postanowienia ustępu pierwszego lit. e), f) i g) ani ustępu drugiego art. 13.

Art. 15. Dla statków i łodzi podlegających rejestracji powinni ich właściciele obrać jedną miejscowość jako miejsce postoju statku lub łodzi.

Art. 16. Rejestrację przeprowadzają urzędy i władze określone w art. 11.

Zgłoszenie statku lub łodzi do rejestracji uskutecznia się w urzędzie względnie u władzy właściwej w myśl art. 11 w stosunku do tej drogi wodnej, przy której znajduje się obrane miejsce postoju statku lub łodzi.

Art. 17. Zgłoszenie statku lub łodzi do rejestracji jest obowiązkiem właściciela (posiadacza) względnie wszystkich współwłaścicieli (współposiadaczy), a jeżeli właścicielem (posiadaczem) jest osoba prawna, jej prawnego przedstawiciela.

Jeżeli jest kilku obowiązanych do zgłoszenia, wystarczy zgłoszenie przez jednego z nich.

Art. 18. Zarejestrowane (art. 13 i 14) statki i łodzie otrzymują dokument rejestracyjny, a zarejestrowane w myśl art. 13 również znak numerowy.

Do wydawania dokumentów rejestracyjnych i znaków numerowych powołane są urzędy i władze określone w ust. 2 art. 16.

Art. 19. Minister Robót Publicznych ma prawo wydać odnośnie do wszystkich względnie do poszczególnych dróg wodnych przepisy normujące: ruch i postój statków, łodzi i tratw, zachowanie porządku i należytej ostrożności przez załogę i przez pasażerów, sygnalizację i ochronę sygnałów i znaków orientacyjnych, ładunek i ładowanie, przewóz towarów i pasażerów, skład załogi, wyposażenie statków, łodzi i tratw, warunki sanitarne statków i łodzi, korzystanie z budowli i urządzeń pomocniczych dla żeglugi i spławu, warunki techniczne budowy statków i łodzi, wiązanie, rozbieranie i przechowywanie tratw.

Minister Robót Publicznych może w drodze rozporządzenia upoważnić dyrekcje dróg wodnych względnie wojewódzkie władze administracji ogólnej do wydawania w ramach przepisów przewidzianych w ust. 1 szczegółowych postanowień odnośnie do poszczególnych dróg wodnych lub ich odcinków.

Art. 20. Nadzór nad przestrzeganiem przepisów niniejszego rozporządzenia oraz rozporządzeń i zarządzeń na jego podstawie wydanych sprawować będą urzędy i władze określone w art. 11.

Właściciele, posiadacze i kierownicy statków, łodzi i tratw obowiązani są stosować się do zarządzeń organów nadzorczych oraz dozwolić im wstępu na statki, łodzie i tratwy i przejazdu na nich w związku z wykonywaniem nadzoru.

Art. 21. Statki i łodzie zarejestrowane w jednym z portów morskich nie podlegają przepisom niniejszego rozporządzenia, jednakże podczas pobytu na śródlądowych drogach wodnych podlegają przepisom porządkowym obowiązującym na tych drogach oraz zarządzeniom organów nadzorczych.

Art. 22. Od orzeczeń zarządów i inspekcji dróg wodnych oraz urzędów technicznych względnie powiatowych władz administracji ogólnej, dotyczących wydawania względnie unieważniania patentów ret-

mańskich (art. 11), służy odwołanie do wojewódzkiej władzy administracji ogólnej tego województwa, na obszarze którego zarząd lub inspekcja dróg wodnych albo urząd techniczny względnie powiatowa władza administracji ogólnej ma swoją siedzibę. Decyzja wojewódzkiej władzy administracji ogólnej jest ostateczna.

Od orzeczeń dyrekcji dróg wodnych względnie wojewódzkich władz administracji ogólnej, dotyczących wydawania względnie unieważniania patentów statkowych (art. 5) i żeglarskich (art. 8), służy odwołanie do Ministra Robót Publicznych.

Odwołania nie mają mocy wstrzymującej.

Do powyższych odwołań mają pozatem zastosowanie ogólne przepisy ustawowe w sprawie środków prawnych od orzeczeń władz administracyjnych.

Art. 23. Przekroczenie postanowień niniejszego rozporządzenia lub rozporządzeń i zarządzeń na jego podstawie wydanych, o ile czyn nie podlega surowszym przepisom karnym innych ustaw, będzie karane grzywną do 2.000 złotych. Władza orzekająca oznaczy w orzeczeniu na wypadek niemożności ściągnięcia grzywny karę aresztu zastępczego według słusznego uznania, jednak nie ponad 30 dni.

Do orzekania powołane są powiatowe władze administracji ogólnej.

Ukarany orzeczeniem powiatowej władzy administracji ogólnej może w ciągu siedmiu dni od dnia doręczenia orzeczenia wnieść na ręce tej władzy żądanie przekazania sprawy właściwemu sądowi okręgowemu, który rozstrzyga prawomocnie przy odpowiednim zastosowaniu przepisów postępowania obowiązujących go w pierwszej instancji. Na wniosek prokuratora będzie zarządzane postępowanie uproszczone; wyrok sędziego nie ulega zażaleniu.

W postępowaniu sądowym orzeczenie władzy administracyjnej zastępuje prawomocny akt oskarżenia (wniosek w postępowaniu uproszczonym). Przed wyznaczeniem rozprawy przewodniczący (sędzia) może zarządzić przesłuchanie przez właściwy sąd powiatowy (pokoju) oskarżonego, świadków i biegłych; świadków i biegłych można przesłuchiwać pod przysięgą. Sąd postanawia według swego uznania, których świadków i biegłych przesłucha na rozprawie pod przysięgą lub bez zaprzysiężenia, a których zeznania będą odczytane; wolno odczytywać zapiski dochodzenia i inne części akt administracyjnych.

Żądanie przekazania sprawy sądowi nie wstrzymuje ściągnięcia grzywny.

Art. 24. Niezależnie od ścigania karnego może organ nadzorczy w razie stwierdzenia braków lub nieprawidłowości, zagrażających bezpieczeństwu życia lub zdrowia ludzkiego albo pewności żeglugi lub spławu, statek, łódź lub tratwę zatrzymać w drodze lub w przystani albo skierować do najbliższej przystani aż do czasu usunięcia braków lub nieprawidłowości i na ten czas odebrać dokument statkowy, tratwowy, żeglarski lub retmański. Powyższe zarządzenia wydawane będą na koszt i ryzyko posiadacza statku, łodzi lub tratwy.

Art. 25. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Robót Publicznych w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 26. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Dotychczasowe przepisy, normujące sprawy objęte artykułami 4 — 19 niniejszego rozporządzenia, stracą moc obowiązującą w miarę wydawania odpowiednich rozporządzeń. Wszystkie inne sprzeczne z niniejszym rozporządzeniem przepisy tracą moc obowiązującą z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*
Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*

Minister: *K. Bartel*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Stawoj Składkowski*

Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*

Minister Skarbu: *G. Czechowicz*

Minister Sprawiedliwości: *A. Meysztowicz*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego: *Dr. Dobrucki*

Minister Rolnictwa: *K. Niezabytowski*

Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*

Minister Komunikacji: *Romocki*

Minister Robót Publicznych: *Moraczewski*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *Dr. Jurkiewicz*

Minister Reform Rolnych: *Witold Staniewicz*

Minister Poczty i Telegrafów: *Bogusław Miedziński*